

FLERBRUKSPLAN FROLFJELLET

Levanger kommune

Vedtatt 24.09.2025

Forord

Den forrige utgaven av *Flerbruksplan for Frolfjellet*, vedtatt av kommunestyret 3. mars 2004, har i mange år vært et viktig styringsverktøy for bruken av Frolfjellet. Siden den gang har både bruksmønsteret og rammene for forvaltning endret seg, og det er nå behov for en oppdatert plan.

Frolfjellet er et populært område med mange ulike interesser. Derfor er flerbruksplanen viktig for å kartlegge disse interessene og samtidig finne løsninger som alle kan akseptere. Forvaltningen av Frolfjellet involverer mange aktører, som opererer under flere lover og forskrifter. Kommunedirektøren forventer at arbeidet med en ny flerbruksplan for Frolfjellet vil kunne gi klare rammer for bruk av området i fremtiden, og fungere som en veileder for forvaltningen.

Målet med planarbeidet er å balansere behovene til de ulike brukergruppene, samtidig som verneverdiene i Øvre Forra og Mardalen naturreservat ivaretas. Vi håper denne temaplanen vil bidra til å styrke områdets rolle som en arena for naturopplevelser og rekreasjon, samtidig som vi tar vare på de natur- og kulturverdiene som gjør området unikt.

Dokumentet er utarbeidet av Enhet for landbruk, miljø og arealforvaltning i Levanger kommune, i nært samarbeid med relevante interessenter.

Innhold

	3	Forord
Del 1: Bakgrunn	6	Innledning
		Mål
	7	Om Frolfjellet
Del 2: Situasjonsbeskrivelse	9	Friluftsliv og opplevelse i Frolfjellet
	11	Hytter og byggeskikk
		Infrastruktur og naturinngrep
	12	Vannforsyning og avløp
	13	Parkering og stier
		Motorferdsel
		Sykling
	14	Naturbasert reiseliv
	15	Utleiehytter
	16	Verdifullt naturområde
	18	Kulturmiljø
	20	Utmarksnæring
	23	Instanser med forvaltningsoppgaver
	26	Lover og forskrifter
	28	Innspill fra brukere av fjellet
Del 3: Retningslinjer	29	Hyttebygging
		Infrastruktur og tilrettelegging
		Tilrettelegging for friluftsliv
	30	Stier, veger, parkeringsanlegg
	32	Motorferdsel og transport
	33	Verneområder
		Kulturmiljø
		Fiske og viltforvaltning
		Beitenæring og reindrift
	35	Tabell
	36	Begreper
	38	Referanser
	39	Foto
		Vedlegg

DEL 1:

BAKGRUNN

- Innledning
- Mål for bruken av Frolfjellet
- Om Frolfjellet

Innledning

Forra, Reinsjø, Heståsdalen, Kammaren, Vulusjøen og Hårskallen er velkjente navn for de naturinteresserte i Levanger. Frolfjellet har lenge vært et viktig natur- og friluftsområde for befolkningen i Levanger kommune, og naturen her har gitt grunnlag for utmarksnæring i flere tusen år. Frolfjellet er et allsidig og verdifullt område som kombinerer friluftsliv, naturvern, naturbasert reiseliv, beitenæring og hytteliv. I dag er Frolfjellet en populær destinasjon for både lokalbefolkningen og tilreisende.

Mål for bruken av Frolfjellet

- Frolfjellet er et natur- og friluftsområde av regional og nasjonal betydning. En vektlegging av disse verdiene må derfor begrense eller styre annen aktivitet eller inngrep som er til urimelig hinder for dette.
- Frolfjellet bør være åpent og tilgjengelig for alle som ønsker å oppleve og bruke det til friluftsliv, innenfor områdets tålegrenser.
- Frolfjellets mange natur- og kulturverdier bør tilgjengeliggjøres for alle. Tilretteleggingen vurderes helhetlig og bør være et samlet tilbud for både allmennhet, skoler og næringsliv.
- Allmenheten bør ha tilgang til et natur- og friluftsområde med høyest mulig kvalitet. Motorferdsel i utmark bør begrenses til et minimum.
- Utmarks- og friluftsbasert næring er en naturlig del av Frolfjellet og viktig for lokal næring.

Om Frolfjellet

Frolfjellet er ikke et offisielt navn på kartet, men brukes for å beskrive utfartsområdet rundt Vulusjøen i Frol. Navnet har ingen historisk forankring, men har i nyere tid blitt benyttet særlig om kjernedelene i området. I dette dokumentet refererer vi til Frolfjellet som området fra Jamtkneppet i nord til Fersoset/Forra i sør, og fra Vaktberget/Hårskallen i vest og grensen mot Verdal i øst. Arealet omfatter hele Reinsjø statsallmenning, en del av Frol bygdeallmenning og de deler av Grønning statsallmenning og Skogn bygdeallmenning som ligger innenfor Øvre Forra naturreservat.

Frolfjellet regnes som et av de viktigste og mest brukte friområdene på Innherred. Rundt Jamtkneppet og Heståsdalen finnes det omtrent 450 hytter. Øvre Forra naturreservat, som inngår i turområdet Frolfjellet, har internasjonal verneverdi og Ramsar-status. Dette er den sterkeste vernekategorien vi har her til lands, og understreker at området har rike

og mangfoldige kvaliteter og er av stor viktighet i nasjonal sammenheng. I verneformålet omfattes også bevaring av det samiske naturgrunnlaget. Forravassdraget, som renner gjennom området, ble varig vernet etter Forra-aksjonen som utspilte seg på 1970-tallet. Planlagte kraftutbygginger ble da stanset, og vassdraget ble tatt inn i den første nasjonale verneplanen for vassdrag.

Frolfjellet har en rik kulturhistorie, med kulturminner som jernvinneanlegget på Heglesvollen, som vitner om tidlig jernutvinning i området. Tidligere var det flere aktive setre i fjellet, og selv om seterlivet stort sett er avsluttet, drives det fortsatt 4H-seter på Roknesvollen. Beitebruk er fortsatt viktig på Frolfjellet, med et betydelig antall sauer på sommerbeite og rein på helårsbeite. Stedsnavn som Sumulmyra og Reinsjøen vitner om lange reindriftstradisjoner.

DEL 2:

SITUASJONSBESKRIVELSE

- Friluftsliv og opplevelse i Frolfjellet
- Hytter og byggeskikk
- Infrastruktur og naturinngrep
- Vannforsyning og avløp
- Parkering og stier
- Motorferdsel
- Sykling
- Naturbasert reiseliv
- Utleiehytter
- Verdifullt naturområde
- Kulturmiljø
- Utmarksnæring
- Instanser med forvaltningsoppgaver
- Lover og forskrifter
- Innspill fra brukere av fjellet

FRILUFTSLIV OG OPPLEVELSE I FROLFJELLET

Tilretteleggingen for friluftsliv på Frolfjellet er omfattende. Bruken av fjellet har utviklet seg over lang tid. Da vegen kom på 1940-tallet, ble områdene innover i fjellet langt mer tilgjengelige, noe som også har ført til økt bruk. De mange hyttene i området bidrar også til at flere tar seg ut i fjellet. Nærheten til tett befolkede områder gjør Frolfjellet lett tilgjengelig for store deler av innbyggerne i regionen.

Bruken av området har endret seg siden 1960-tallet. I 1970 ble Skallstuggu bygget, noe som førte til en markant økning i antall besøkende. Fra 1972 ble vegen til Vulusjøen vinterbrøytet, og det ble satt opp bussrute fra Levanger på søndager. I dag er flere områder tilrettelagt for friluftsliv med gapahuker, grillplasser og sitteplasser.

Definisjon av friluftsliv:

Opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandring og naturopplevelse.

Kilde: Meld.St. 18 (2015-2016) Friluftsliv - Natur som kilde til helse og livskvalitet.

Sommer

Om sommeren er ferdselen mer spredt enn om vinteren, og området byr på mange turmuligheter. Tidligere kunne de store myrområdene oppleves som utilgjengelige, noe som resulterte i at ikke alle startet turen fra parkeringsplassen ved Heglesvollen. I dag er det lagt klopper hele vegen innover mot Reinsjøen. Den lett tilgjengelige stien og beskjedne stigningen har gjort turen til et populært valg for mange. Kloppene ble opprinnelig anlagt for å hindre slitasje i myra, men resultatet har blitt at flere nå velger denne ruten, noe som har ført til økt slitasje på vegetasjonen rundt Reinsjøen. Områdene rundt Skallstuggu/Hårskallen og Heglesvollen/Roknesvollen er blant de mest besøkte. Stien mellom Heglesvollen og Roknesvollen er gruslagt med klopper og drenering, men en parallell trasé benyttes også. Til Hårskallen, et populært turmål, er det trapp i starten og steinheller på utsatte partier. Økt ferdsel har over tid ført til flere nye stier og terrengslitasje. Frol IL har turorientering på Frolfjellet. Ti på topp har hatt flere turmål på Frolfjellet; Brølivola, Salthammervollen, Revollen og Hårskallen.

Vinter

Frolfjellet er kjent for sin lange og stabile skisesong og er et ettertraktet område for skientusiaster. Om vinteren finnes det oppkjørte skispor i variert fjellterreng. Løypenettet er på omtrent 6 mil, og løypene kjøres opp flere ganger i uken. Vegen mellom Vulusjøen og Heglesvollen brøytes ikke, noe som gir et jevnt underlag med gode skiforhold. Randonee har også blitt populært i Hårskallen de siste årene.

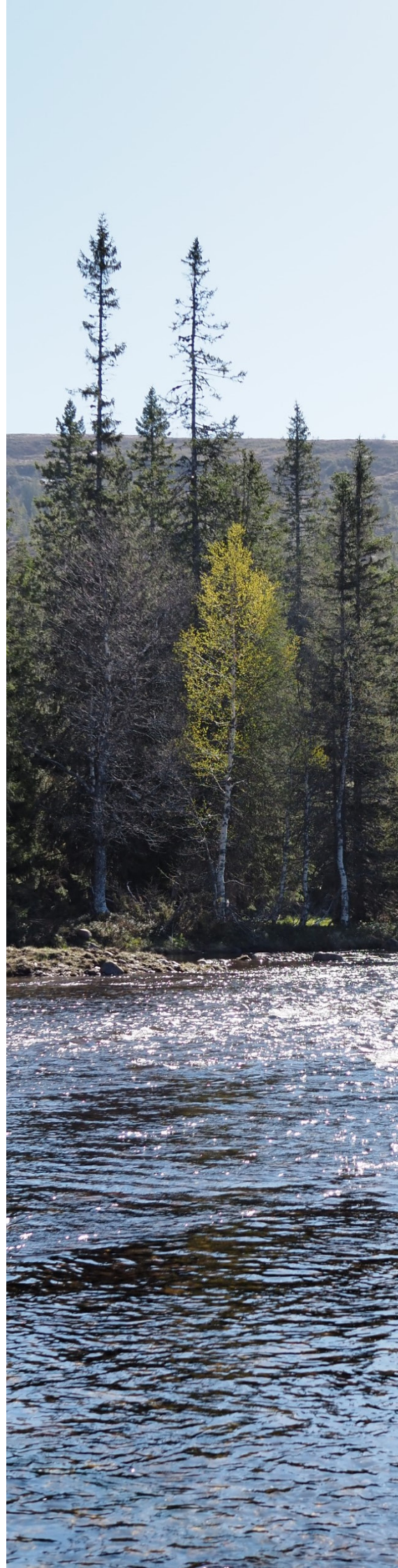
HYTTER OG BYGGESKIKK

De første hyttene ved Vulusjøen og Heståsdalen var små og enkle i standard. I dag er hyttene på Frolfjellet i stor grad over 100 m², med en øvre grense på 120 m² fastsatt i kommunedelplanens arealdel. Innenfor denne rammen kan uthus, garasje eller anneks utgjøre maksimalt 30 m² av det bebygde arealet.

Selv med denne utviklingen har mange hytter fortsatt enkel standard, ofte uten veg helt fram til hytta og uten tilknytning til vann og avløp. Dette har bidratt til å bevare store natur- og friluftsverdier, også i områder med tettere hyttebebyggelse. De senere årene har flere hytteeiere imidlertid ønsket å tilrettelegge for høyere standard, som innlagt vann, strøm og vegadkomst. Denne utviklingen henger sammen med at hyttene brukes oftere og over lengre perioder enn tidligere.

INFRASTRUKTUR OG NATUR-INNGREP

Økt standard gir fordeler for den enkelte hytteeier, men kan medføre betydelige negative konsekvenser for naturen. Inngrep som vegbygging og graving kan føre til tap av karbon, skade på vegetasjonsdekket og utvasking av næringsstoffer. I et sårbart område som Frolfjellet er det derfor prinsipielt lite rom for omfattende infrastrukturtiltak, dersom man ønsker å bevare natur- og friluftsverdiene. Samtidig kan det være større aksept for utbedring av infrastruktur til hytter som ligger i nær tilknytning til eksisterende vegnett (helårsveg).

VANNFORSYNING OG AVLØP

Frolfjellet har i dag en spredt hyttebebyggelse med rundt 450 fritidsboliger. Det kupert terrenget med myr og torvjord gir særlige utfordringer knyttet til vannforsyning og avløp, både med hensyn til drikkevannskvalitet, miljø og naturinngrep.

I henhold til forurensningsloven er det ikke tillatt å forurense uten tillatelse. Innlagt vann i hytter utløser krav om utslippstillatelse. I tillegg kan andre løsninger med vann inn i hytter også utløse søknadsplikten. Avløpsløsninger i et område som dette kan innebære omfattende naturinngrep, noe som er strid med det overordnede målet om å bevare Frolfjellets naturpreg. Viktigheten av dette gjenspeiles også i brukerundersøkelsen i 2024, hvor flertallet uttrykte et ønske om å begrense videre utbygging.

Drikkevannskilden på Frolfjellet er grunnvann. Mattilsynet informerte i varsel om oppstart av planarbeidet at det i 2023 ble påvist forhøyede nivåer av arsen i flere vannforsyninger på Frolfjellet. Arsen er et giftig grunnstoff som kan forårsake alvorlige helseproblemer hvis det inntas over tid. Forekomstene, som skyldes forhold i berggrunnen, lå langt over grenseverdiene i drikkevannsforskriften. Mattilsynet påpeker også at når mange brønner etableres innenfor samme område, øker utfordringene med å beskytte vannkildene mot forurensning.

For å ivareta både vannkvalitet og miljøhensyn, anbefales det å tilrettelegge for fellesløsninger med felles vannposter. Med dette mener vi en felles vannkilde (borehull, med eventuell vannbehandling) hvor vannet distribueres til tappepunkt. Slike løsninger gir lavere komfort enn innlagt vann, men kan bidra til redusert vannbruk og lavere risiko for forurensning. Ved etablering av slike vannposter må det undersøkes for blant annet arsen, og dersom nivåene er høye, kan ekstra vannbehandlingstrinn som fjerner stoffer som dette bli nødvendig. Felles vannforsyningssystemer skal meldes til Mattilsynet og omfattes av krav til vannkvalitet og rutinemessige vannprøver i henhold til drikkevannsforskriften.

PARKERING OG STIER

Det er gode muligheter for parkering både sommer og vinter. Om sommeren finnes det flere parkeringsplasser fra Jamtkneppet og inn mot Heståsdalen. Om vinteren er det også godt tilrettelagt, med store parkeringsplasser ved Skallstuggu og Vulusjøen. Det er likevel begrenset plass for parkering med snøskuter ved Vulusjøen, og det er viktig å sikre at parkering ikke er til hinder for brøytemannskapet. Gjennom årene er det bygd en rekke stier, avkjørsler og enkelte korte bilveger. Ved utbygging av parkeringsplasser, veger og stier må gjeldende regelverk følges. Friluftsloven har en bestemmelse om at det er tillatt å parkere i utmark langs offentlig veg såfremt det ikke volder nevneverdig skade eller ulempe.

SYKLING

Sykling er som hovedregel bare tillatt på sti og veg i utmark, men over alt på fjellet. Loven nevner kun tråsykkel, men det følger indirekte av friluftsloven at også elsykkel er tillatt brukt i utmark.

Denne hovedregelen gjelder imidlertid ikke i verneområdene på Frolfjellet. I Øvre Forra naturreservat og Mardalen naturreservat er det forbudt å sykle med elsykkel. Det er åpnet for bruk av vanlig sykkel på eksisterende stier i Mardalen naturreservat, mens det i Øvre Forra naturreservat kun er tillatt å sykle med vanlig sykkel langs en trasé på vestsiden av Hårskallen, som vist i vernekart.

Verneområdene setter strenge restriksjoner for sykling, men det finnes fortsatt store områder med alternative traséer utenfor verneområde.

MOTORFERDSEL

Motorferdsel i utmark er et viktig tema med stor betydning for både miljø og friluftsliv. Miljøutfordringene er knyttet til viltbiologi, kjørespor, støy og trivsel. Enkelte dyrearter har vist seg å være mer sårbare for snøskutertrafikk enn tidligere antatt. Bruken av snøskutere gjør det mulig å forflytte seg over store avstander og medfører støy i områder som før var fredelige og stille.

Loven om motorferdsel er tydelig på at kun nyttekjøring er tillatt; motorferdsel som friluftssaktivitet aksepteres ikke. Frolfjellet er et viktig friluftsområde, og det føres en streng praksis når det gjelder å gi dispensasjon for snøskuterkjøring og kjøring på barmark. Det bærende prinsippet er at mest mulig transport om vinteren skal utføres som leiekjøring, og at barmarkskjøring i størst mulig grad unngås. Erfaring viser at begrensning av varetransport til leiekjøring reduserer den totale snøskutertrafikken.

NATURBASERT REISELIV

Skallstuggu er i dag den aktøren som driver et kommersielt tilbud innen naturbasert reiseliv i området. I tillegg har vi Roknesvollen 4H-seter, som gir et tilbud til ungdom, og Revollen besøksseter.

Skallstuggu

Skallstuggu var opprinnelig eid av Frol idrettslag, men har siden 2015 vært eid og drevet av private aktører. Hytta er en stor fjellhytte med 22 soverom og 50 sengeplasser, og har blitt pusset opp. Skallstuggu holder åpent for kaffe og servering på søndager, og kan leies til private arrangementer, firmasamlinger eller leirskoler. Det tilbys aktiviteter som stisykling, randoneeturer og utlån av sykler for terrengbruk. Skallstuggu er et positivt element på Frolfjellet. Tilbudet må tilpasse aktiviteten slik at det ikke går utover annet friluftsliv eller medfører vesentlig økt slitasje i naturen.

Roknesvollen

Hver sommer siden 1994 er det arrangert 4H-seter på vollen. 4H-setra er et populært tiltak, der hovedattraksjonen er opplevelsen av dyr. Tiltaket bidrar til å trekke mange ut i naturen. Turens lengde og den opparbeidede stien gjør det mulig for mange å ta turen, også for dem som ellers ikke ville gått til fjells. Frol IL har servering av kaffe på Roknesvollen vinterstid.

Omfanget av aktiviteten på Roknesvollen har flere ganger vært diskutert. Det har blitt fremmet ønske om å etablere leirskole med flere sengeplasser. Av hensyn til ferdsel, terrengslitasje og naturverdier har det imidlertid ikke vært ønskelig at virksomheten skal utvides utover dagens nivå. Roknesvollen ligger dypt inne i Øvre Forra naturreservat, og en større permanent etablering vurderes derfor som uønsket.

UTLEIEHYTTER

Frolfjellstuggu

Frolfjellstuggu ligger ved Munkebustaden og er en utleiehytte eid av Statskog. Om sommeren går det bilveg helt frem til hytta, mens det om vinteren er omtrent 2 km å gå på ski.

Glonka

Glonkhytta er en liten og trivelig utleiehytte, eid av Reinsjø fjellstyre. På samme hyttetun ligger også Glonkbu, en hytte som står åpen og fritt kan benyttes av allmennheten. Det er omtrent 5 km å gå til hytta om sommeren. Om vinteren er det ca. 10 km å gå på ski, og store deler av sesongen er det preparerte skiløyper helt frem til hytta.

Branok

Reinsjø fjellstyre overtok Branok hytta fra DNT Nord-Trøndelag i 2024. Hytta ligger på kanten av Forra, i Øvre Forra naturresrvat, og er et ypperlig turmål som gir god tilgang til flere andre turmål i området. Det er også gode fiskemuligheter i Forra. Hytta ligger ca. 4 km fra veg på om sommeren, mens avstanden om vinteren er ca. 8 km.

VERDIFULLT NATUROMRÅDE

Frolfjellet utmerker seg som et område med høye og godt bevarte naturverdier. Utenfor vernegrensene har det over tid skjedd en gradvis utvikling. Et begrenset antall hytter samt noe infrastruktur, som enkle veger, vannforsyning og parkeplasser, er etablert.

Det er et stadig økende press på området, og mye av presset kommer som følge av bedre tilgjengelighet og økt ferdsel. Mer fritid og økende interesse for friluftsliv har ført til hyppigere bruk av området og økt slitasje på stier. Den økte ferdselen, både innenfor og utenfor reservatetene, kan påvirke naturverdiene som vernet skal ivareta. Dette presset medfører at det må vises stor varsomhet ved vurdering av nye tiltak og aktiviteter på Frolfjellet.

Mardalen naturreservat

Området ble vernet 21. juni 2024. Formålet med vernet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av eldre og lite påvirket gammel skog under naturlig dynamikk, med naturtypene elvekløfter, samt noe høgstaudeskog, kalkskog, sumpskog og flomskogsmark. Videre er formålet å bevare et område med truet og sårbar natur i form av kalkskog, rik sumpskog og truede og sårbare arter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem. Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

Øvre Forra naturreservat

Reservatet ble opprettet i 1990 og dekker et areal på 102 km². Vernet har som formål å bevare spesifikke naturtyper i et kalkrikt fjellområde, samt et stort, variert og særpreget myrlandskap med kulturbasert slåttemark og slåttemyr, i tillegg til terrengdekkende myr, kalkkilder og gammel skog under naturlig dynamikk. Reservatet utgjør leveområder for en rekke sjeldne og sårbare arter knyttet til disse naturtypene. Reservatet har status som Ramsarområde.

Den 6. desember 2024 ble den nye verneforskriften for Øvre Forra naturreservat fastsatt ved kongelig resolusjon og trådte samtidig i kraft. Den nye forskriften er mer omfattende og detaljert enn den fra 1990, og innfører strengere reguleringer for ferdsel og bruk av naturen. Formålet med vernet er utvidet til å omfatte flere naturtyper og truede arter. Blant annet er forbudet mot å fjerne planter utvidet til også å gjelde sopp og lav, med unntak for sanking av matsopp. Det er også innført et forbud mot planting av trær og annen vegetasjon. Restriksjonene for oppføring av bygninger, veger og luftledninger er videreført, men flere nye forbud er lagt til, blant annet mot merking av stier og løyper, større arrangement og bålbrekking – med unntak for bruk av tørrkvist eller medbrakt ved. I tillegg er det innført nye ferdselsbegrensninger. Sykling er nå kun tillatt på oppmerkede sykkeltrasé, og ridning er begrenset til eksisterende stier og kløvveger. Jakt, fangst og fiske er fortsatt tillatt i henhold til gjeldende lovverk. For skiløyper er oppkjøring av eksisterende traseer tillatt, men kun med beltekjøretøy som ikke skader markoverflaten.

Vern av Forra-vassdraget

Delvis av samme hensyn som reservatet og med tillegg av andre hensyn i hele vassdraget er Forra-vassdraget vernet etter et vedtak i Stortinget gjort 1986.

Landskap

Myrene dominerer det store landskapsbildet og er både varierte og imponerende, med flere forskjellige myrtyper. I dalbunnen dominerer store flatmyrer, sin til dels er svært våte og har mange små tjern. Karakteristisk for området er de terrengdekkende myrene som ligger over runde åser. I liene mot Hårskallen finnes store, rike bakkemyrer. Fra et myrfaglig perspektiv er området særdeles unikt og har betydelig internasjonal verdi. Geologien på Frolfjellet er mangfoldig. Hårskallen og områdene i vest består hovedsakelig av næringsrike bergarter som grå fyllitt og kalkspatholdig sandstein. Lengst i øst dominerer gneis og glimmerskifer, som gir opphav til et fattigere jordsmonn.

Planter

Den kalkholdige berggrunnen ved Hårskallen har skapt et frodig og særegent habitat for kalkelskende planter. Rikelig nedbør og gode næringsforhold har bidratt til spesielle rik- og bakkemyrer. I Frolfjellet er det registrert hele 326 forskjellige karplanter. Langs elvekantene vokser det en tett og artsrik krattskog, som er svært høyproduktiv.

Dyreliv

Variasjonene i myrlandskapet, sammen med urskogpreget ved Forra og vadefuglbiotoper ved innsjøer, tjern og elver, gjør området spesielt interessant for en rik fuglefauna. Mange vadefugler er knyttet til området, og i 1977 ble 132 fuglearter registrert, hvorav 78 ble påvist hekkende. Blant de 20 ulike vadefuglene som er registrert i Øvre Forra finnes trane, brushane, dobbeltbekkasin, dvergspett, fjellvåk, hubro og hønsehauk, for å nevne noen. Når det gjelder andre arter, vet vi at oter, gaupe, jerv og bjørn streifer i området. Elvemusling er også registrert i Øvre Forra, men det er usikkert om den fortsatt finnes her.

KULTURMILJØ

Seterdrift, fjellslått og beiting

I over 2000 år har mennesket utnyttet ressursene på Frolfjellet, blant annet til slått, beite og jernutvinning. Denne bruken har formet landskapet og etterlatt kulturminner som voller, stakkstenger og spor etter jernproduksjon. De viktigste næringsaktivitetene har vært seterdrift, beite og fjellslått. Seterdriften kan spores helt tilbake til vikingtiden, og innenfor området finnes det over 30 setre. Den siste setra med aktiv drift var Kløvjanbustan. De siste setrene var i drift fram til 1940-årene, men kvighamning foregikk helt til 2004 på Roknesvollen.

De rike myrene ble brukt til fjellslått fram til slutten av 1800-tallet, men det er få synlige spor etter fjellslåtten i dag. Stedsnavn som Tynesslættet, Rolislættet, Kallslætthaugen, Falkislættet, Kvilslættet, Rinnslættet og Tingstadslættet viser til denne aktiviteten.

Slått og beite har bidratt til å opprettholde et åpent kulturlandskap, og gjennom lang tids skjøtsel har området fått en særegen identitet. Slåttemarkene ble tradisjonelt brukt til å skaffe fôr til husdyr. Slåttemark regnes som en av de naturtypene med størst arts mangfold og er i dag rødlistet som kritisk truet. Opptil 30-40 arter av blomster og gress kan finnes innenfor én kvadratmeter på ei slåttemark. Et høyt antall rødlistearter kan finnes her, særlig karplanter, sopp og insekter.

Fra midten av 1900-tallet var allerede utmarksslåtten avsluttet de fleste steder, og det er sannsynlig at over 80 % av arealet med slåttemark er tapt i løpet av den siste 50-årsperioden. Kjerneområder utgjør i dag gjerne områder der det ble opprettholdt ekstensiv landbruksdrift med husdyrhold og grasproduksjon, for eksempel på Vestlandet, på Agder og i indre deler av Trøndelag. I de lavereliggende og mer intensivt drevne områdene i Trøndelag finnes det få gjenværende slåttemarker. For å bevare denne kulturarven og det biologiske mangfoldet er det viktig å opprettholde skjøtsel gjennom slått og beiting. Gamle stier, steingjerder og andre spor skaper identitet, øker opplevelsesverdien og bør bevares for fremtidige generasjoner.

Jernutvinning

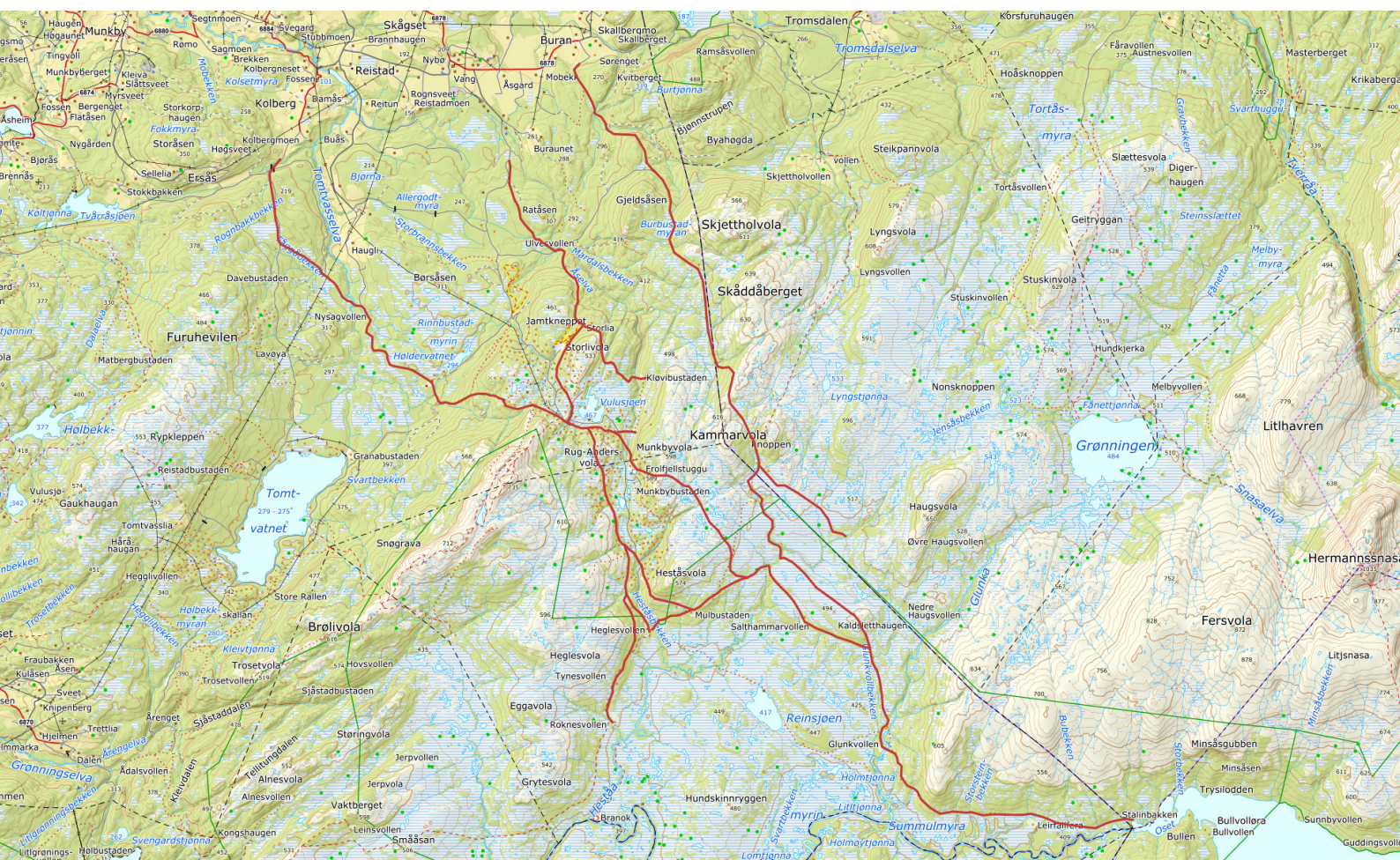
På 1980-tallet ble det gjennomført undersøkelser og utgravninger av et jernvinneanlegg ved Heglesvollen. Anleggene som ble avdekket, er datert til perioden fra 500 f.Kr. til 400 e.Kr. Driften var omfattende og hadde sannsynligvis stor økonomisk betydning for bygdene i området. Ovnene ble fyrt med ved, og industrien må ha gått sterkt utover skogen. Avskogingen kan ha ført til økt forsumping og dannelse av myr, men omfanget av dette er usikkert. Landskapet ble utvilsomt preget av den omfattende jernutvinningen. Det anslås at det ble produsert om lag 50 tonn jern ved Heglesvollen.

Samiske kulturminner

Mange navn vitner om utstrakt samisk bruk av området gjennom lang tid. Ved Feren er det registrert en eldre samisk boplass. Det er så langt ikke registrert samiske fornminner på Frolfjellet.

Ferdselsveger

Kløvveiene minner om lang tids ferdsel i fjellet. Flere av de gamle kløvveiene til setrene har blitt merket, og nye skilt med stedsnavn har blitt skiftet ut de siste årene. Ei gammel ferdselslei fra Sverige til Trondheimsfjorden har trolig gått over Frolfjellet. Leia over Frolfjellet kan ha blitt brukt til varetransport til og fra Frøsømartnan og Levangsmartnan. Frøsømartnan kan dateres tilbake til 1170. Varetransporten foregikk med hest og slede på vinterstid. Om sommeren var det også noe trafikk.

UTMARKSNÆRING

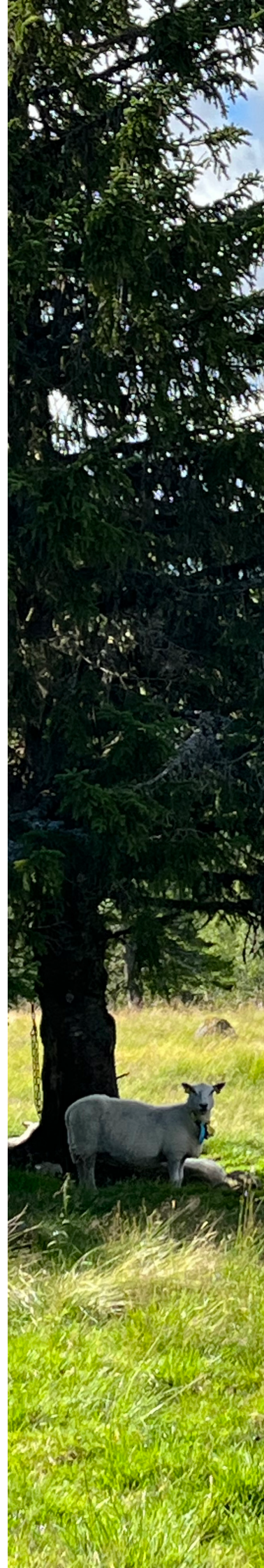
Reindrift

Gaske-laante / Feren reinbeitedistrikt ligger innenfor området avgrenset av Stjørdalselva, Verdalselva, jernbanen og riksgrensen, i kommunene Meråker, Stjørdal, Levanger og Verdal. Gaske-laante består av kun en driftsgruppe og det er fire andelseiere i sijten. Stedsnavn som Finntangen, Finnåsen, Reinsjøen og Sumulmyra vitner om en lang reindriftstradisjon i området. Gaske-laante er et helårsbeitedistrikt, noe som innebærer at reinflokkene beiter i alle fire kommunene gjennom hele året. Vårflokkene teller om lag 2000 dyr. Reinen er mest sårbar om vinteren og våren, spesielt i kalvingstiden i april. Store deler av Frolfjellet inngår i det som er definert som kalvingsland (se NIBIO kilden reindrift). All ferdsel i Øvre Forra bør derfor begrenses i denne perioden. Hvor reinen beiter, avhenger av vær-, vind- og klimaforhold, samt tilstedeværelsen av rovdyr, snøskutertrafikk og andre menneskelige forstyrrelser.

Ulike inngrep har ført til betydelig forringelse av både beite- og flyttemulighetene i distriktet. Blant annet har hyttebygging, vassdragsregulering, nydyrking, sperregjerder i landbruket og bygging av skogsveger påvirket området negativt. Siden 1991 har det skjedd store endringer i Gaske-laante. Antallet hytter har økt, vassdragsutbyggingen har blitt utvidet og det har kommet flere alpin- og skisentre samt milevis med skiløyper. Kalkbruddet har vokst, det har vært ytterligere nydyrking og bygging av skogsbilveger, og antallet sijteandeler har blitt redusert fra fem til fire. Samtidig har bruken av området til jakt og friluftsliv økt de siste årene. Selv om menneskelig ferdsel i forbindelse med disse aktivitetene kan virke uskyldig hver for seg, fører den til gjentatte forstyrrelser for reinen. I verste fall kan dette føre til at dyrene trekker bort fra viktige beiteområder. Reinen mister energi både gjennom stressende flukt, redusert beitetid og ved å bli presset over på roligere, men mindre næringsrike beiter.

Dagens fjellbeite for sau

Hele Frolfjellet ligger i beiteområdet for Frol beitelag, som hvert år slipper om lag 2500 sau og lam på beite. Hoabustad og Skogn beitelag har omtrent 1500 sau som beiter på Frolfjellet. De første dyrene slippes så snart beitet er tilstrekkelig utviklet om våren, og hovedsankingen er normalt avsluttet innen 15. september. Sauene beiter fritt over hele området, også i områder med tett hyttebebyggelse. Det har tidvis oppstått konflikter mellom hytteeiere og beitedyr, samt mellom løshunder og husdyr. Sauene følger gjerne opparbeidede stier til hyttene og oppholder seg i nærheten dersom de finner ly og godt beite der. For å beskytte vilt og beitedyr er det innført særskilte båndtvangbestemmelser i Levanger kommune. På Frolfjellet skal hunder holdes i bånd fra 1. april til 15. september.

Jakt og fiske

Jakt og fiske har tradisjonelt vært en viktig del av nordmenns friluftsliv, og omtrent halvparten av befolkningen fisker hvert år. Jakt og fiske er ikke en del av allemannsretten og tilhører som hovedregel grunneier/rettighetshaver. Det betyr at jakt og fiske ikke kan drives uten tillatelse. På Frolfjellet selges det både jakt og fiskekort. Alle rettighetshaverne på Frolfjellet er med på felleskortet for småviltjakt. Det er også åpnet for jakt etter rådyr, hjort og elg på Frolfjellet. Denne jakta blir administrert av grunneierne på Frol bygdeallmenning og av fjellstyrene på statsallmenningene.

Det selges også et eget felleskort for fiske som gjelder for hele Frolfjellet. Det finnes gratis utleiebåt både i Høldervatnet, Vulusjøen og Reinsjøen. Langs Forra oppleves det et godt fiske i spesielt attrakt i verneomgivelser. Kort for småviltjakt og fiskekort selges på inatur.no.

Skog

Skogen på Frolfjellet strekker seg fra Jamtkneppet og innover Heståsdalen. Videre finner vi store skogområder i lia mot Roknesvollen. Det strekker seg også et skogband fra Heståa, forbi Salthammervollen og ned langs Glonka og videre langs Storelva til Fersoset. En del av skogen i Heståsdalen er plantet kulturskog, mens den øvrige skogen er selvforynget eldre skog. Skogen på Frolfjellet blir i stor grad betegnet som urskog og lite påvirket av menneskelig aktivitet, slik vi kjenner den i dag. Skogen ligger langt fra veg og det er i dag vanskelig å se for seg en utnyttelse av ressursen. Historisk sett har nok imidlertid skogressursen blitt drevet hardt, og gjennom det bidratt til å forme Frolfjellet slik vi kjenner det i dag. Som tidligere nevnt foregikk det storstilt jernutvinning i området. Slik aktivitet krevde store mengder brensel til ovnene og det er naturlig at dette ble hentet i nærområdet, for så å utvides ettersom skogressursen tok slutt.

Hogst av tømmer til industriell sagbruksaktivitet har foregått siden 1300-tallet og fra Trøndelag ble det eksportert store mengder trelast til blant annet England. Som ved jernutvinningen, ble den mest sentrale skogen hogd først, men det er all grunn til å tro at det også foregikk hogst i det vi i dag kaller Frolfjellet. I 1795 kom en forordning som opphevet kvantumsbestemmelsene som ble innført igjennom sagbruksprivilegiene i 1688. Dette sammen med en høykonjunktur på starten av 1800 tallet, ga høy eksport av trelast. Det var i den denne tiden at trelasthandler Peter Stalin etablerte seg med sagbruk på østsiden av Feren i Meråker. Ferdiglastet trelast ble delvis fraktet vestover over Reinsjølia og Heståsdalen og ned til Levanger. I tillegg til hogst for trelastproduksjon har den store seter aktiviteten i området også ført med seg et stort behov for brensel over en lang periode.

Spor etter tidligere tiders hogst finner en over store deler av Frolfjellet i form av nedgrodde stubber. Setring betød nok også at forryngelsen ble kraftig beitet og at de store åpne områdene som i dag gror igjen med ny ungskog ville vært gjengrodd for lenge siden uten beiting. I Reinsjø statsallmenning ble det fram til 1990-tallet blinket tømmer for hogst av bruksberettigete. Den siste hogsten av tømmerblink ble gjennomført i området rundt Mulbustaden. Mye av den produktive skogen på Frolfjellet er en del av dagens naturreservat. Skogen som ligger utenfor reservatet ligger i sin helhet over vernskoggrensen med tilhørende bestemmelser om hogstføring. Slik sett er det lite av denne skogressursen som utnyttes i dag.

INSTANSER MED FORVALTNINGSOPPGAVER

Levanger kommune

Kommunen har et overordnet ansvar for arealforvaltning og allmenne interesser, spesielt ansvar gjennom plan- og bygningsloven, lov om motorferdsel i utmark, naturmangfoldloven og friluftsløven. Gjennom kommuneplanens arealdel gis det rammer og målsettinger for forvaltningen av hele kommunens areal, også Frolfjellet. Bare kommunen har mulighet til å forvalte kommunens areal som en helhet.

Fylkeskommunen i Trøndelag/ Sametinget

Fylkeskommunen har delegert ansvar for å vurdere og gi uttalelser til tiltak som berører kulturminner, kulturmiljø og kulturlandskap av regional og nasjonal verdi, og tiltak som berører automatisk fredete kulturminner. Sametinget er tillagt kulturminneforvaltning av samiske kulturminner.

Statsforvalteren i Trøndelag

Spesielt ansvar for forvaltning av områder som er vernet etter naturmangfoldloven. På Frolfjellet har vi Øvre Forra naturreservat og Mardalen naturreservat. Naturreservat er den strengeste formen for områdevern av de fem kategoriene av verneområder, både internasjonalt og i den norske naturmangfoldloven.

Reindriftsforvaltningen

Statsforvalteren i Trøndelag er det regionale ledd for reindriftsforvaltningen sør for Nordland. Avdelingens viktigste oppgaver er å ivareta reindrift som en økologisk og økonomisk bærekraftig næring som grunnlag for den sør-samiske reindriftskulturen.

Grunneiere

Det er to grunneiere på Frolfjellet: Frol bygdeallmenning og Statskog. Statskog er grunneier i Reinsjø statsallmenning. Grunneier har fortsatt sine grunneierrettigheter etter vernevedtak, med unntak av de innskrenkninger som følger av forskriftene.

Frol bygdeallmenning

Forvaltes etter lov om bygdeallmenninger. Eiendomsretten tillegger jordbrukseieendommer i drift, som fra gammelt av har hatt bruksrett i allmenningen. De forvalter virkesretten (skogsdrift), beite, seter, jakt og fiske, friluftsliv og naturvern, samt bl.a. grunneierens myndighet i forhold til motorferdselloven. Styret velges internt blant de bruksberettigede.

Statskog SF

Statskog SF er grunneier i statsallmenningene, samtidig utfører de forvaltningsoppgaver som er delegert fra LMD. Statskog SF forvalter grunndisponeringstiltak, herunder tiltak som gjelder vassdrag. Statskog er eier av skogen og den skogfaglige forvaltningen er tillagt Statskog SF. Bruksretten til trevirke (ved og tømmer) på statsallmenningene forvaltes av et allmenningsstyre. Fjellstyrene forvalter i hovedsak bruksrettene i statsallmenningene, så lenge ikke annet er fastsatt i lov. I hovedtrekk omfatter dette de jordbrukstilknyttede bruksrettene som seter, beite, jakt, fangst og fiske. I tillegg kommer friluftsliv og naturvern, samt at fjellstyret har grunneiers myndighet i forhold til motorferdselloven

Reinsjø fjellstyre og Skogn fjellstyre

Fjellstyret virksomhet er hjemlet i fjelloven. Fjellstyrene blir valgt av kommunestyret, men er ikke et kommunalt organ, og kommunen har ikke noen form for instruksjonsmyndighet overfor fjellstyrene. I Levanger er det Reinsjø fjellstyre som forvalter oppgavene på Reinsjø statsallmenning, mens det er Skogn fjellstyre som har de samme oppgavene på Grønning statsallmenning.

Reinsjø Statsallmenning og Skogn og Grønning almenninger

Medlemmene i allmenningsstyret velges av og blant de bruksberettigede. Reinsjø Statsallmenning (allmenningsstyret) forvalter bruksretten til trevirke (ved og tømmer) på Reinsjø statsallmenning. På Grønning statsallmenning er det Skogn og Grønning almenninger som har disse oppgavene.

**Annen organisering av rettighets-
havere:**

Færen reinbeitedistrikt (Gaske-laante)
Frol Beitelag
Hoabustad og Skogn beitelag
Roknesvollen seterlag

**Frivillige organisasjoner med spesielle
interesser i området:**

Levanger Jeger og Fiskerlag
Levanger Historielag
Roknesvollen 4H-seter
Frol IL
Skallstuggu
Levanger Røde Kors

Hytteiere

Hytteeiernes rettigheter og plikter
framgår av kontrakten om punktfeste
mellom Statskog og hytteeieren.
Det er per i dag 3 forskjellige
hytteforeninger i området. Det
er Munkebyvola Hytteforening,
Vulusjølaget Hytteforening og Reinsjø
Hytteierforening.

Drift:**Vulusjøen Løypeselskap AS**

Har som oppdrag å kjøre skispor
i området. Styret for selskapet
bestemmer aktiviteten. Selskapet har
ansvaret for egen økonomi.

Vulusjøvegen Driftsselskap SA

Vulusjøvegen driftsselskap har
ansvaret for drift og vedlikehold av
bilvegen (Fjellvegen) fra bommen i
Buran, og til vegenden i Heståsdalen.
Forvaltes av eget styre i henhold til
fastsatte vedtekter, og har ansvaret
for egen økonomi.

LOVER OG FORSKRIFTER

Flerbruksplanen for Frolfjellet er verken en lov eller en forskrift. Bruken av området må derfor tilpasses gjeldende lovverk, forskrifter og arealplaner. Flerbruksplanen må også ta hensyn til eksisterende rettigheter knyttet til Frolfjellet. For eksempel har reindrifts- og saueholdsnæringen tradisjonelle bruksretter som gir dem rett til å drive virksomhet i området, i tråd med rettigheter de har hatt i lang tid.

Det er viktig å være klar over at kommunen ikke alene har forvaltningsmyndigheten over hele Frolfjellet. Innenfor Øvre Forra og Mardalen naturreservater er det Statsforvalteren i Trøndelag som har forvaltningsansvaret i henhold til verneforskriftene. I tillegg er det nasjonale og internasjonale naturverdier i området som må tas hensyn til. Forvaltningen av området styres av en rekke lover og forskrifter.

Kort om de mest brukte lover og forskrifter:

Plan- og bygningsloven (PBL)

Kommunen kan med hjemmel i plan- og bygningsloven vedta arealplaner som setter regler for arealbruk og forvaltning. Loven krever også at allmennheten skal høres og kunne medvirke i alle arealplanspørsmål. Tekniske inngrep kan være underlagt søknads- eller meldeplikt.

Naturmangfoldloven

Helhetlig styringsverktøy for all naturforvaltning i Norge. Har som formål å sikre bærekraftig forvaltning av naturen og dens mangfold for fremtidige generasjoner. Forvaltes av Statsforvalteren.

Viltloven

Lovens formål er at: Viltet og viltets leveområder skal forvaltes slik at naturens produktivitet og artsrikdom bevares. Innenfor denne ramme kan viltproduksjonen høstes til gode for landbruksnæring og friluftsliv.

Friluftsloven

Sikrer allmennhetens rett til ferdsel og angir hvordan tvister skal løses. Kommunen kan i samarbeid med grunneier vedta adferdsregler (kommunale forskrifter) for belastete friluftsområder. Friluftsløva gjelder uavhengig av annen arealplanlegging.

Lov om motorferdsel i utmark

Motorferdsel i utmark og vassdrag er som hovedregel forbudt, med unntak av noen nytteformål. Loven gjelder for den som bruker motorbåt, helikopter, småfly eller motorkjøretøy som snøskuter, ATV, traktor, bil, motorsykkel eller el-sykkel i utmark. Kommunen kan gi dispensasjon fra loven, men bare innenfor rammene av regelverket.

All motorferdsel i utmark og vassdrag skal foregå aktsomt og hensynsfullt for å unngå skade og ulempe for naturmiljø og mennesker. Derfor har vi et regelverk som regulerer motorferdselen i utmark og vassdrag, og slik bidrar til å verne om naturmiljøet, sikre friluftsliv og rekreasjonsverdier og minimere ulemper fra motorisert ferdsel.

Bruk av snøskuter og kjøring på barmark reguleres av loven. Organiseringen av ervervskjøring og kommunale retningslinjer er gjort med hjemmel i motorferdselloven.

Lakse- og innlandsfiskloven

Lovens formål er å sikre at naturlige bestander av anadrome laksefisk, innlandsfisk og deres leveområder samt andre ferskvannsorganismer forvaltes slik at naturens mangfold og produktivitet bevares. Innenfor disse rammer skal loven gi grunnlag for utvikling av bestandene med sikte på økt avkastning, til beste for rettighetshavere og fritidsfiskere.

Andre relevante lover og forskrifter:

Statsallmenningsloven
Bygdeallmenningsloven
Skogbruksloven
Forurensningsloven
Beiteloven
Vannforskriften
Reindrifftsloven
Kulturminneloven
Vegloven
Fjelloven

INNSPILL FRA BRUKERE AV FJELLET

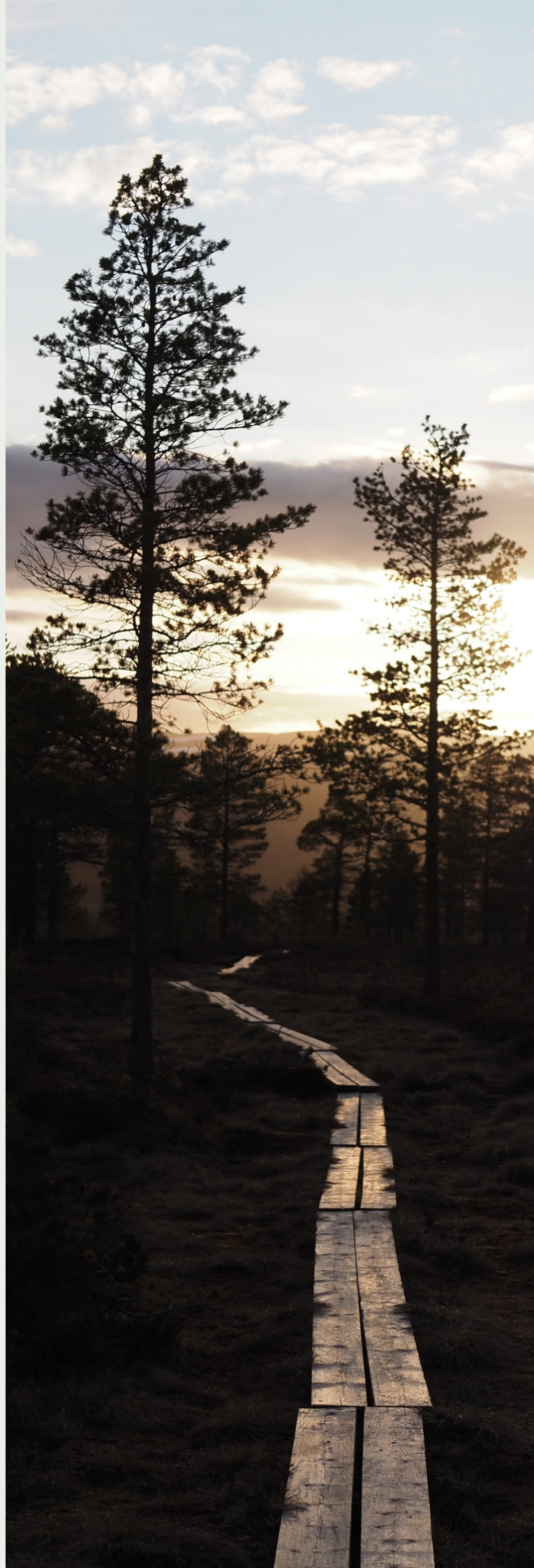
Gjennom arbeidet med planen ble det høsten 2024 gjennomført en brukerundersøkelse der over 600 personer deltok. Resultatet fra undersøkelsen viser et klart flertall som ønsker å beholde Frolfjellet som det er i dag. De aller fleste ønsker å enten begrense videre utbygging eller la området forbli som det er og prioritere bevaring av naturen. Om lag 80% ønsker å videreføre prinsippet om at skiløyper prioriteres foran bilkjøring i Heståsdalen når det er skiføre. En liten andel av disse igjen, ønsker en retningslinje som angir konkrete tidspunkt der vegen ikke brøytes (og skiløyper prioriteres), for eksempel mellom 1. desember og 1. mars. Flere uttrykker også ønske om mer tilrettelegging, i varierende grad. Innspillene har vært viktige for utformingen av planens retningslinjer. Basert på faglige vurderinger og et demokratisk grunnlag, har vi kommet frem til retningslinjer for bruken av fjellet.

DEL 3:

RETNINGSLINJER

- Hyttebygging
- Infrastruktur og tilrettelegging
- Stier, veger, parkering og løyper
- Friluftsliv
- Motorferdsel og transport
- Verneområder
- Kulturmiljø
- Fiske- og viltforvaltning
- Beitenæring og reindrift

RETNINGSLINJER

HYTTEBYGGING

- Det skal ikke tas i bruk nye områder til hyttebygging.
- Ved eventuell fortetting skal det av hensyn til friluftsinnteresser og naturverdier settes strenge vilkår for videre hyttebygging i området.

Vurdering ved fortetting:

- Naturverdier.
- Hensyn til annet friluftsliv, spesielt ferdselskorridorer fra parkeringsplasser og ut av hytteområdet i Heståsdalen.
- Hensyn til eksisterende hyttebebyggelse.
- Totalbelastning av hytter i området.
- Tilpasning til terreng og landskap.
- Beitenæring og reindrift.
- Naturbasert næringsliv.
- Verneområder.

INFRASTRUKTUR OG TILRETTELEGGING

Vann og avløp

- Felles vannposter anses som en foretrukket løsning for vannforsyning.
- Vann- og avløpsanlegg skal så fremt det er mulig, være felles for flere hytteenheter. Ved etablering av fellesanlegg skal det utarbeides VA-plan.
- Vann- og avløpsanlegg kan kun etableres dersom de medfører minimale naturinngrep.
- Forutsetning for avløpsanlegg må være tilgang til helårsveg, i henhold til Innherred renovasjons retningslinjer.
- Ved valg av vannkilde og etablering av vannforsyning må det gjennomføres en grundig kartlegging av relevante parametere for å sikre god vannkvalitet og trygge konsentrasjoner av stoffer som arsen, jern, mangan, radon, fluor og uran.
- For fritidsboliger med vanntanker eller lignende på 25 liter eller mer, stilles samme krav til utslippstillatelse som for fritidsboliger med innlagt vann (jfr. Kommuneplanens arealdel 2021-2040).
- Nye søknader om vann bør behandles etter samme vilkår som tidligere godkjenninger for Frol bygdeallmenning, Munkebyvola hyttefelt og Heståsdalen øst og vest – jamfør «hytter og byggeskikk side 11 i Flerbruksplan Frolfjellet» som beskrevet i planen om infrastruktur.

Tilrettelegging for friluftsliv

- Videre tilrettelegging i verneområdene skal begrenses, med unntak av tilrettelegging for personer med nedsatt funksjonsevne. Det åpnes for å tilrettelegge for nye turmål utenfor verneområdene i samråd med grunneier.
- Nye tiltak som gapahuk m.m. skal legges i nærheten av bilveg.

Stier, veger og parkeringsanlegg

- Nye bilveger fram til hytter tillates ikke.
- Fellesparkering skal kun etableres ved eksisterende veger.
- Etablerte stier til bestemte turmål skal utbedres og vedlikeholdes for å styre ferdseien utenfor de mest sårbare naturområdene.
- Stinettet i hyttefeltene skal begrenses og være felles, med forgreininger til hver enkelt hytte. Stiene må ikke overskride maksgrense på 90 cm.
- Nye tiltak som kan kanalisere ferdsel skal plasseres utenfor de mest sårbare naturområdene og utenfor viktige beiteområder.
- Det skal legges til rette for offentlige toalett på Frolfjellet og sikre videre drift av eksisterende toaletter.

MOTORFERDSEL OG TRANSPORT

Helikopter/barmark

- Helikoptertransport skal unngås i perioden 01.04 – 14.06 på grunn av yngletid, og bør fortrinnsvis utføres på hverdager.
- Transport av materiell til normalt vedlikehold utføres skal i størst mulig grad utføres på vinterstid med snøskuter.

Løypekjøring

- Løypekjøring er bare tillatt etter løypetraseene som er godkjent av kommunen. All løypekjøring skal foregå på snødekt og frossen mark, når snøen ligger sammenhengende i området og transporten ikke gjør skade på vegetasjonen og markdekket.
- Det skal ikke etableres nye skiløypetraseer som kun har til hensikt å forlenge dagens trasé.
- Vegen fra Vulusjøen og videre til Heståsdalen bør ikke brøytes, når det er forhold til å kjøre skiløyper, om høsten. Vegen innover Heståsdalen tilrettelegges for bilveg så snart snø- og værforholdene tillater det, senest 30.04. Tidspunkt må avklares og avtales mellom vegselskap, løypeselskap og hytteeierforeningene.
- Det skal tas hensyn til reindrift som ikke ønsker økt ferdsel innover Heståsdalen i den mest sårbare tiden for kalving i april. Den siste delen av Vulusjøvegen ligger innenfor det som er definert som kalvingsland.

Snøskuterkjøring

- Dagens bruk av ervervkjørere (leiekjørere) fungerer bra og skal videreføres.
- Antall løyvehavere skal begrenses og tilpasses ut fra en vurdering av behovet for transport, og næringsgrunnlaget for den som har løyve.
- Det skal kjøres utenfor skispor, og parallelt med veg der dette er mulig.
- Grunneier skal tilrettelegge for parkeringsplasser for snøskuter og bil med tilhenger.
- Det skal tas hensyn når man parkerer og man skal ikke stå til hinder for brøyting eller annen ferdsel.
- Det skal føres en streng praksis for å gi private dispensasjoner. Kommunens fastsatte kjøretider skal følges.
- Om våren tillates normalt ikke kjøring etter 30. april. Det gis normalt ikke dispensasjon innenfor det som defineres som kalvingsland etter 15. april eller 2. påskedag, for de årene påsken avsluttes senere.

VERNEOMRÅDER

Øvre Forra og Mardalen naturreservat

- Aktiviteter som kan utføres utenfor verneområdene, skal ikke gjennomføres innenfor disse.

KULTURMILJØ

- Kulturhistorien må tas vare på og formidles gjennom tydelig merking og informasjonstavler.
- Slått opprettholdes for å hindre gjengroing og for å bevare naturtypen og arts mangfoldet på slåtteområdene.
- Slåtten skal gjennomføres på en skånsom måte for å minimere terrengskader.
- Aktiviteten på Roknesvollen reguleres av eiere og brukere av vollen i samarbeid med vernemyndighetene. Det forventes at hensynet til verneinteressene blir ivarettatt.
- Rydding av setervoller skal følge skjøtselsplanen for den enkelte setervoll.

FISKE- OG VILTFORVALTNING

- Fiskeressursene forvaltes til beste for fritidsfiskeinteressene i området.
- Båttordning ved Høldervatnet, Vulusjøen og Reinsjøen opprettholdes.

BEITENÆRING OG REINDRIFT

- Det må legges til rette for at dagens beitebruk og reindrift videreføres.
- Ordningen med aversjonsdressur på sau skal videreføres.
- Det bør vurderes å innføre krav om aversjonsdressur av hund også på rein for bruk av løs hund under elgjakt.

Oversikt over relevante tema og saksbehandling

Tabellen på neste side gir en oversikt over ulike tema knyttet til bruk og forvaltning av Frolfjellet, med tilhørende relevant lovverk og ansvarlig myndighet. Dette skal gjøre det enklere for brukere, grunneiere og andre aktører å orientere seg om hvilke regler som gjelder, og hvem man skal kontakte i forbindelse med ulike typer tiltak eller spørsmål. Tiltak som berører verneområdene krever tillatelse fra Statsforvalteren etter verneforskriften.

Kontaktinformasjon

Har du spørsmål om planen eller konkrete tiltak i Frolfjellet, ta kontakt med:

Levanger kommune

E-post: postmottak@levanger.kommune.no

Nettside: www.levanger.kommune.no

For spørsmål knyttet til vernede områder, kontakt:

Statsforvalteren i Trøndelag

E-post: sftlpost@statsforvalteren.no

Nettside: www.statsforvalteren.no/trondelag

Tema	Relevant lovverk	Hvem kontakter du?	Viktig å vite
Bygg (hytte, tilbygg, bod, etc.)	Plan- og bygningsloven, naturmangfoldloven	Grunneier; Kommune (byggesak); Statsforvalter (verneområde)	
Vann og avløp	Forurensningsloven, plan- og bygningsloven, naturmangfoldloven vannforskriften	Grunneier; Kommune (byggesak); Statsforvalter (verneområde)	Fellesløsninger anbefales. Arsen må undersøkes.
Friluftsliv (merking av sti, gapahuk, andre tiltak)	Plan- og bygningsloven, friluftsløven naturmangfoldloven	Grunneier; Kommune; Statsforvalter (verneområde)	
Jakt og fiske	Viltloven, fjelloven	Grunneier	Fiskekort kjøpes på inatur.no. Husk grunneiers tillatelse for jakt og fiske.
Beitenæring (sau og rein)	Beiteloven, reindrifftsloven, fjelloven		Sau og rein har beiterett. Kontakt lokale beitelag eller reinbeitedistrikt ved spørsmål.
Motorferdsel (snøskuter, helikopter)	Motorferdsel i utmark	Kommune; Statsforvalter (verneområde)	Alle søknader krever dispensasjon.
Utleiehytter		Grunneier	

Begreper

Bruksrett	Rett til begrenset rådighet over en annens eiendom.
Bygdeallmenning	Område hvor eiendomsretten tillegger minst halvparten av de jordbrukseiendommer som fra gammel tid har bruksrett i allmenningen.
Felles vannposter	Felles uttakspunkt for drikkevann brukt av flere hytter.
Ferdselskorridor	Tilrettelagt trasé for ferdsel til fots, på ski eller sykkel.
Flerbruksplan	Plan som gir retningslinjer for bruk av et område til flere formål, som friluftsliv, naturvern, reindrift, beite og næring.
Kalvingsland	Område hvor reinen kalver om våren. Ferdsel bør begrenses i denne perioden.
Klopp / Klopping	Planker lagt over myr eller bløte partier i terrenget for å lette ferdsel og beskytte vegetasjon.
Leiekjøring (snøskuter)	Transporttjeneste der kjørere frakter varer/personer med snøskuter.
LMD	Landbruks- og matdepartementet.

Naturbasert reiseliv	Reiseliv med opplevelser i naturen, som vandring, fiske eller skiturer.
Naturreservat	Område vernet for å bevare truede arter, naturtyper eller økosystemer. Strengeste form for områdevern i Norge.
Økologisk fotavtrykk	Mål på hvor stor virkning menneskelige aktiviteter har på økosystemet.
Punktfeste	Et punktfeste er en variant av en festetomt.
Ramsar-område	Internasjonalt vernet våtmarksområde viktig for fugl og biologisk mangfold.
Reindrift	Næring der tamrein holdes og beiter på utmark. Har særskilte rettigheter.
Rikmyr / Bakkemyr / Slåttemyr	Typer myr med ulikt næringsinnhold og arts mangfold.
Skjøtsel / Skjøtselsplan	Tiltak som slått, beite eller rydding for å opprettholde naturverdier. Planen beskriver tiltakene.
Statsallmenning	Statseid utmark hvor lokale brukere har rettigheter som beite, jakt og fiske. Forvaltes av fjellstyret.
Tålegrense	Grense for hvor mye belastning naturen tåler før den forringes.

Referanser

Einvik, K., Solberg, B., Rødlistestatus for truede og sårbare arter i Nord-Trøndelag.

Rapport nr 1. 1999 Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, Miljøvernavdelingen.

Hovstad, A., K., L., J., Arnesen, A., Svalheim, Velle, E. o., & G., L. (2018). Slåttemark, Semi-naturlig.

Levanger kommune. (2004). Flerbruksplan for Frolfjellet: Temaplan friluftsliv (vedtatt 03.03.2004). Levanger kommune.

Lyngstad, A. 2018. Overvåking og skjøtsel i Øvre Forra naturreservat 2017. – NTNU Vitenskapsmuseet naturhistorisk notat 2018-3: 1-16.

Moen, A., oppmåling, N. g., & kartverk, S. (1998). Vegetasjon. Norges geografiske oppmåling.

Moksnes, A., 1977. Fuglefaunaen i Forraområdet i Nord-Trøndelag. Sluttrapport fra undersøkelsene 1970-72. DKNVS Rapport Zoologisk serie 1977-3.

Sivertsen, A., Berre, I., Lyngstad, P. A., & Nygård, B. O. (1984). Frolfjellet. Levanger kommune: Skolekontoret, natur- og miljøvernutvalget og bygdeboknemnda.

Svalheim, E. (2022). Kunnskapsgrunnlag for slåttemark og lauveng, 8(138).

Svalheim, E., Garnås, I., & Hauge, L. (2018). Slåttemark, Veileder for restaurering og skjøtsel. NIBIO. Rapport nr. 4/151/2018, 42 s.

Tingstad, A. 1986. Forra-området i kommunene Levanger, Stjørdal, Verdal og Meråker. Forslag til vern. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag. Rapport nr 6.1986.

Øien, D.-I., Nilsen, L. S., & Moen, A. (1997). Skisse til skjøtelsesplan for deler av Øvre Forra naturreservat i Nord-Trøndelag. NTNU Vitensk.mus. Rapp. Bot. Ser. 1997-2: 1-26.

Foto

Bilde 2, s. 22: Dag Bævre Okkenhaug (u.å.)

Kart over ferdselsveger s. 19: Gunnar Vatn. Bakgrunnskart hentet fra Norgeskart.no.

Resten av bildene er tatt av Levanger kommune v/ Anne Katrine Lehne og Rune Sørholt.

Vedlegg

1. Brukerundersøkelse Frolfjellet 2024
2. Kart over Frolfjellet

Flerbruksplan Frolfjellet
Levanger kommune, 2025